

SBÍRKA ROZHODNUTÍ A OPATŘENÍ JIHOČESKÉ UNIVERZITY V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Číslo R 446

Datum 30. 9. 2020

Opatření rektora k řízení rizik na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích

Článek 1

Obecná ustanovení

Tato směrnice zavádí systém řízení rizik na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích (dále „JU“). Nastavuje působnost, pravomoci a odpovědnosti jednotlivých složek oblasti řízení rizik v rámci JU.

Povinnost zavést a udržovat vnitřní kontrolní systém a řídit rizika vychází z § 25, zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě (dále „zákon o finanční kontrole“). Dle tohoto ustanovení jsou všichni vedoucí zaměstnanci povinni v rámci vymezených povinností, pravomocí a odpovědností zajistit fungování vnitřního kontrolního systému, včetně řízení rizik. Povinností vedoucích zaměstnanců je všechna rizika vznikající v souvislosti s plněním úkolů, záměrů a cílů JU včas vyhodnocovat a minimalizovat.

Jako součást kontrolního systému je řízení rizik objektivním nástrojem, který má být využíván za účelem usnadnění identifikace rizik či rizikových oblastí. Cílem této směrnice je systematicky řídit rizika tak, aby byla eliminována nebo byl snížen jejich dopad.

Článek 2

Základní pojmy

Vnitřní kontrolní systém je interní nastavení ochrany veřejných prostředků prostřednictvím řídicí kontroly, která je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci, finanční a majetkové kontroly a interního auditu, který nezávisle přezkoumává a vyhodnocuje jeho účinnost.

Řídicí kontrola je proces, který je zajišťován vedoucími zaměstnanci tak, aby zajišťoval dosažení cílů v oblasti účinnosti, efektivnosti a účelnosti operací, spolehlivosti vnitřního řízení a kontroly, včetně ochrany majetku a souladu s příslušnými zákony a nařízeními.

Hrozba je skutečnost, která může mít nežádoucí vliv na objekt hrozby a může způsobit škodu.

Riziko je skutečnost, která může mít negativní dopady na plnění úkolů, záměrů a cílů. Jedná se o potenciální událost v budoucnosti s negativními následky, která může, ale nemusí nastat. Cílem proto není všechna rizika eliminovat, ale být si jich vědom a řídit je.

Analýza rizik je proces identifikace a následného vyhodnocení rizik.

Pravděpodobnost rizika je míra pravděpodobnosti výskytu rizikové skutečnosti v budoucnosti měřená dle převažující praxe na škále 1-5 (1 nejméně pravděpodobné, 5 nejvíce pravděpodobné).

Dopad rizika je rozsah negativního dopadu či ztráty, která vznikne v případě výskytu rizikové skutečnosti. Lze do něj zahrnout jak přímé finanční ztráty či dodatečné náklady, tak i dopady nefinančního charakteru (např. ztrátu dobré pověsti). Dopad rizika se dle převažující praxe měří na škále 1-5 (1 nejmenší negativní dopad, 5 největší negativní dopad).

Významnost rizika vyjadřuje relativní důležitost rizika pro organizaci a zpravidla je vyjádřena součinem pravděpodobnosti rizika a dopadu rizika.

Nežádoucí dopad je výsledek negativního působení rizika, který spočívá např. v narušení bezpečnosti informací, nehospodárném, neúčelném nebo neefektivním využívání veřejných prostředků apod. Může vést k neplnění stanovených úkolů, záměrů, cílů, příp. poškození dobrého jména organizace.

Systém včasného varování je zpráva (včasné varování) o nebezpečí výskytu rizikové události nebo zvýšené rizikivosti sledované oblasti. Účelem je zamezení nebo zmírnění negativních dopadů rizikové události na JU.

Řízení rizik je soustavná systematická a metodická činnost vedoucích zaměstnanců v rámci vnitřního kontrolního systému, která má za cíl eliminovat nebo alespoň redukovat či omezit rizika.

Integrovaný systém řízení rizik („ISŘR“) je součástí vnitřního kontrolního systému a společně s řídicí, finanční a majetkovou kontrolou a interním auditem vytváří podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veškerých činností v rámci JU. Účelem ISŘR je nepřetržité monitorování, vyhodnocování a vykazování rizik, která mohou negativně ovlivnit výkon činnosti JU.

Finanční a majetková kontrola a interní audit není zapojen do vlastního výkonu řízení rizik, ale jeho zkušeností je možné při řízení rizik využít, a to především prostřednictvím konzultací v oblasti nastavení řízení rizik.

Manažer rizika je pracovník koordinující řízení rizik, který má povinnost zabývat se všemi identifikovanými riziky v rámci své organizační složky.

Vlastník rizika je osoba, která v rámci své činnosti identifikuje rizika ve vazbě na stanovené úkoly, cíle a záměry. Vlastníkem rizika je zpravidla vedoucí zaměstnanec. O identifikovaných rizicích v rámci své organizační příslušnosti informuje manažera rizik prostřednictvím zprávy o riziku.

Výbor pro řízení rizik na základě informací a zpráv poskytovaných od manažerů rizik kontroluje a vyhodnocuje stav opatření přijatých k zamezení nebo zmírnění identifikovaných rizik.

Předseda Výboru pro řízení rizik poskytuje členům vedení JU informace o rizicích, která jsou aktuálně řešena, a je zodpovědný za kontrolu správnosti seznamů rizik na úrovni JU.

Zpráva o riziku obsahuje název rizika, jméno vlastníka rizika, rozhodné datum, k němuž se zpráva vztahuje, slovní popis rizika a příčin jeho vzniku (hrozeb), včetně uvedení opatření nebo zavedených postupů k jeho eliminaci. Zprávu o riziku zpracovává vlastník rizika, který ji zašle manažerovi rizik.

Seznam rizik nemá jednotnou standardní formu. Obsahuje přehled vykazovaných rizik, vč. jejich významnosti za rozhodné období a za danou organizační jednotku. Součástí seznamu rizik je souhrnný přehled vykazovaných rizik (na podkladě zprávy o riziku), přijatých opatření k jejich eliminaci (návrhy řešení, organizační změny, apod.), včetně slovních komentářů k vykazovaným skutečnostem (odchyly od předchozího vykazovaného období, včasná varování, události hodné zvláštní pozornosti atd.). Seznam rizik sestaví manažer rizik na základě obdržených zpráv o riziku za příslušnou součást JU a zašle ho na vyžádání za každý uzavřený kalendářní rok Výboru pro řízení rizik.

Článek 3 Legislativní rámec

Řízení rizik patří mezi základní činnosti realizované vedoucími zaměstnanci na všech stupních řízení. Odpovědnost za zavedení a udržování vnitřního kontrolního systému má v souladu s § 25, zák. 320/2001 Sb., o finanční kontrole statutární zástupce JU.

Vedoucí zaměstnanci mají v souladu se zákonem o finanční kontrole a přidělenými kompetencemi povinnost sledovat, kontrolovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika vznikající v souvislosti s plněním schválených úkolů, záměrů a cílů JU a přijímat k nim opatření směřující k jejich nápravě.

Finanční a majetková kontrola a interní audit v procesu identifikace a řízení rizik působí v úloze koordinační a konzultační. Nemají výkonnou pravomoc a nenahrazují činnosti jiných útvarů a příslušných vedoucích zaměstnanců při řízení rizik.

Článek 4 Řízení rizik

Řízení rizik je nepřetržitý proces, který zahrnuje řízení všech rizik, která mohou ohrozit činnost organizace.

Povinnost řídit rizika je uložena všem vedoucím zaměstnancům.

Základním předpokladem řízení rizik je schopnost riziko včas identifikovat a přiměřeně definovat. Protože každé riziko vždy souvisí s konkrétní operací, je nezbytné, aby rizika v procesech byla řízena jako systém pevně spojený s procesy. Obecně definované riziko bez identifikace vazby na konkrétní operaci nelze účinně řídit, a proto by mělo být vždy formulováno konkrétně a ve vazbě na rozhodování v dané operaci.

Cílem v oblasti řízení rizik je systematicky řídit rizika tak, aby byla eliminována nebo byl snížen jejich dopad nejen v rámci prevence, ale i v situacích vzniklých při každodenních činnostech. Systém řízení rizik by měl rizikové události nejen předvídat a analyzovat, ale na základě předešlých událostí by měl vyvozovat a navrhnout potřebná opatření.

Proces řízení rizik zahrnuje tyto činnosti:

- 1) definování cílů, procesů, činností, postupů, případně konkrétních úkolů, které příslušná organizační jednotka zabezpečuje,
- 2) identifikace rizik (co by mohlo ohrozit konkrétní činnosti, jak často a proč k ohrožení dochází),
- 3) hodnocení rizik (hodnocení pravděpodobnosti výskytu a nežádoucího dopadu rizika),
- 4) reakce na riziko (opatření k předcházení, vyloučení nebo minimalizaci rizik),
- 5) řídicí a kontrolní činnost,
- 6) informace a komunikace,
- 7) monitoring – následné prověření (kontrola účinnosti opatření ke zvládnání rizik).

Postup při zjištění výskytu rizika/hrozby:

- 1) vlastník rizika odešle zprávu o riziku a souvisejících hrozbách organizačně příslušnému manažerovi rizik a svému bezprostředně nadřízenému vedoucímu zaměstnanci,
- 2) manažer rizika hrozbu vyhodnotí a v případě, že riziko posoudí, jako významné (s ohledem na pravděpodobnost výskytu a dopad rizika), může požádat předsedu Výboru pro řízení rizik o posouzení rizika a případné svolání výboru a následné projednání rizika,
- 3) na základě jednání Výboru pro řízení rizik se rozhodne, která identifikovaná rizika organizačních jednotek budou řešena na celouniverzitní úrovni, případně se postupuje dle požadavků vedení JU.

Článek 5

Organizační struktura integrovaného systému řízení rizik (ISŘR)

Organizační struktura ISŘR je vytvořena za účelem provádění integrovaného systému řízení rizik.

Organizační strukturu ISŘR tvoří:

- Výbor pro řízení rizik,
- manažeři rizik,
- vlastníci rizik.

Článek 6

Výbor pro řízení rizik (dále „výbor“)

Výbor pro řízení rizik posuzuje celkovou rizikovou situaci na JU a je ze své činnosti odpovědný statutárnímu zástupci.

Na základě informací poskytnutých od příslušných manažerů rizik řeší identifikovaná rizika, kontroluje a vyhodnocuje stav opatření, která byla přijata k zamezení nebo ke zmírnění identifikovaných klíčových rizik.

Předsedou výboru je statutární zástupce JU, který v případě potřeby svolává jednání výboru.

Členy výboru jsou vždy manažeři rizik za příslušnou součást JU, jimiž jsou děkani fakult, ředitelé nefakultních součástí JU (AK, KaM) a kvestor (REK).

Článek 7 Manažer rizik

Na každé fakultě, nefakultní součásti a Rektorátu JU jsou stanoveni **manažeři rizik**, kteří koordinují řízení rizik v rámci své organizační složky, nesou odpovědnost za zpracování seznamu rizik, za jeho aktualizaci a sledování opatření k minimalizaci, případně k odstranění identifikovaných rizik.

Článek 8 Vlastník rizika

Vlastník rizika je zpravidla vedoucí zaměstnanec, který v rámci své činnosti a ve vazbě na stanovené úkoly, cíle a záměry identifikuje jednotlivá rizika. O rizicích identifikovaných v rámci své organizační příslušnosti následně informuje manažera rizik.

Manažer rizik následně jednotlivá rizika posoudí a rozhodne o způsobu jejich řešení.

Článek 9 Závěrečná ustanovení

Toto opatření nabývá účinnosti dnem 30. listopadu 2020.

prof. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr., v. r.
rektor

Zpracoval: prorektor pro rozvoj, Blanka Šinková

Rozdělovník: děkani fakult JU, ředitelé ostatních součástí JU

